

AM KASZK Táncsics Mihály Mezőgazdasági
Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
2600 Vác, Telep u. 2-4.

Tárgy: beszámoló a
fenntarthatósági témahétről

Beszámoló

Immár 3. alkalommal csatlakoztunk a Fenntarthatósági témahét programjaihoz. Az idén a témahéthez való csatlakozás „gyakorlatos”, azaz külső, gyakorlati képzés helyszínén tartandó hétre esett, ami a résztvevők számának szükségképpen csökkenését hozta magával. Ennek ellenére a megrendezésre került előadás sorozaton 5 osztálynyi (80 fő, 20%) diák aktív részvételére került sor.(9/G, 10/D,11D,12/A,10/C)./Az iskola létszáma:389 fő/

Az idén először a fenntarthatóság gondolatának előzményeiről tartottunk előadást, mintegy hiánypótlásként. Tisztáztuk a hallgatóság előtt, miért is van szükség ezen gondolatkörre, egyáltalán mit jelent a fenntarthatóság gondolata, mi és ki hívta életre. Ennek keretében a következők hangzottak el röviden a teljesség igénye nélkül. A fenntarthatósági gondolat előzményei: Kezdetben az emberek cselekedeteinek helyi környezetre gyakorolt hatása, annak következményei megmaradtak helyi szinten. Azonban a történelmi fejlődés a környezet elszennyezését, az erőforrások túlhasználatát világméretűvé duzzasztotta. Egyre észrevehetőbbé vált az emberiség közös sorsa, felelőssége. Talán Rachel Carson 1962-ben megjelent „Néma Tavasz”(Silent Spring)című könyve a legelső, amely befolyásolta az ökológiai gondolkodás kialakulását, s katalizálta a környezetvédő mozgalmak megszületését.

A '70-es évek elejétől kezdődően a Római Klub jelentései döbrentették meg a világ sok kormányát, és a közvéleményt. Az első jelentés a „Növekedés határai”(The Limits to Growth) címet viselte. Azt vizsgálta, hogy mi történik 2100-ig terjedő jövőben, ha a világ népessége, s az iparosodás során a környezet használata és szennyezése az akkori ütemben nő. Világossá tették, hogy ez a folyamat akár a népesség és a gazdaság hirtelen s ellenőrizhetetlen összeomlásához vezethet. Reményként felvillantották, hogyha az emberiség összefog, közösen változtat, akkor nem törvényszerű az összeomlás.

Ez a vízió azért volt különleges, mert a kor környezetgazdasághoz való viszonyaitól eltérően a környezeti folyamatokat az egész Földre extrapolálta, globálisnak tekintette őket.

Ez, akkor heves ellenállást váltott ki a legtöbb kormányból, sőt a növekedéspárti politikusokból is, hisz rádöbrentette az embereket, hogy a korlátlan növekedés véges világunkban zsákutca. (Felmerült a zéró növekedés elmélete)

Nemzetközi szinten a környezet ügyével először az „ENSZ Konferenciája az Emberi Környezetről” foglalkozott, Stockholmban (1972). A konferencia kulcskérdése a gazdasági növekedés környezetre gyakorolt hatása volt

A konferencia természetesen nem hozott semmilyen áttörést a környezeti problémák enyhülésében, sőt, a problémák világméretűvé dagadtak, s egyre jobban érezhetővé, mérhetővé váltak. Az ENSZ 1983-ban a „Környezet és Fejlődés Világbizottság” felállítását határozta el, amelynek vezetésével Gro Harlem Brundtland, akkori norvég miniszterelnök asszonyt bízta meg. Innen a Brundtland Bizottság név. A Bizottság közel 4 évi munka után hozta nyilvánosságra „Közös Jövők” című jelentését (Our Common Future), 1987-ben.

Ebben a jelentésben jelenik meg a fenntartható fejlődés gondolata, de magyar fordításban akkor még mint harmónikus fejlődés. „A harmónikus fejlődés a fejlődés olyan formája, amely a jelen igényeinek kielégítése mellett nem fosztja meg jövő generációit saját szükségleteik kielégítésének lehetőségétől”.

A jelentésből fontos kiemelni az alábbiakat:

„Külön fordulunk a fiatalokhoz. A világ minden pedagógusának kulcsszerepe lesz abban, hogy beszámolóink hozzájuk is eljusson. Ha sürgető üzenetünkre nem sikerül a mai szülőkhöz és döntéshozókhöz eljuttatnunk, akkor gyermekeink egészséges és életet adó környezethez való jogát kockáztatjuk. Ha szavainkat nem leszünk képesek lefordítani arra a nyelvre, amelyen eljuthatnak az emberek – akár öregek, akár fiatalok – szívéhez, nem leszünk képesek azokra a nagy társadalmi változásokra, amelyekkel fejlődésünk folyamatait helyes irányba terelhetjük”

A jelentésnek érdemein túl fontos hibája, hogy nem mondja ki, hogy a növekedés lehetősége a környezet eltartó-képességének függvénye. A jelentés nem vette figyelembe, hogy az emberiség már átlépte a környezeti rendszerek eltartó-képességének határát, s ilyen körülmények között nem lehet sürgetni a növekedés még nagyobb ütemét. A világos magyarázat elmaradásának következménye lett, hogy a politikusok előszeretettel alkalmazzák a fenntartható gazdasági növekedés téves fogalmát, holott egy véges világban nem lehet végtelenül növekedni.

A jelentés közzététele után sem csökkentek a világban feszítő gondok. Az akkor globálisan fellépő problémák 8 pontban kerültek megfogalmazásra:

1. **Fajok számának csökkenése** (változatosság, genetikaiinformáció - szegényedés)
2. **Szermaradványok földúslásaatalajban, vizekben,azélelmiszerekben.** (Emberre is veszélyt jelentő ismeretlen hatású vegyületek keletkezésének lehetőségei)
3. **Élővizek eutrofizálódása, a felszíni és a felszín alatti ivóvízkészletek elszennyeződése.**
4. **Éghajlati kataklizmák**
 - a. hőmérsékletváltozás (ózonréteg károsodás, üvegházhatás fokozódása, őserdőirtás-fölégetés, CO₂ fölhalmotódása)
 - b. vízkörforgási problémák („egyensúlyának”megbomlása rendkívüli veszélyeket rejt, hisz az éghajlat általános szabályozó szerepét tölti be)
 - c. kémiai elemek körforgásában bekövetkezett változások
 - d. szmog
 - e. savas esők
 - f. szélviszonyok megváltozása
5. **Túlnépesedés** (népesség megoszlása, fejlettségi szint és lélekszám viszonyok)
6. **Energiaproblémák**
7. **Gazdasági polarizáció** (észak-dél problematikája, társadalmi feszültségek, konfliktus helyzetek kialakulása)
8. **Talajpusztulás** (szerkezetromlás, erózió, defláció, szervesanyag-tartalom csökkenés, savanyodás, szikesedés, sivatag-osodás, gyomosodás)

Az első három pontban felsorolt problémák közvetlenül veszélyeztetik az emberi létfeltételeket, míg a következő öt pontban leírtak a termelési alapokat romboló jelenségek, tényezők.

Az ENSZ Közgyűlése 1992-re kitűzött egy új konferenciát „Környezet és Fejlődés ENSZ Konferencia” címmel, amelynek már központi gondolata lett a fenntartható fejlődés.

A továbbiakban szó volt a Rió de Janeiro(1992), Aalborg(1994) „Európai Városok Chartája a Fenntartható Fejlődésért” című dokumentum, Lisszabon(1996)Fenntartható Városok Konferenciája, Rió +5 Konferenciája, Gőteborg(2001.) Európai Unió Fenntartható Fejlődési Stratégia, Johannesburg(2002)Világ-Csúcskonferencia a Fenntartható Fejlődésről, Kyotói jegyzőkönyv ratifikálása, történekről.

A múlt fenntartható fejlődés kérdéskörben való taglalását itt fejeztük be, jövőre innen folytatódik a témahét kezdő-folytató előadása. Konkrétan kezdő témánk: a Párizsi Klímacsúcs(2016.december)

A jelen témahét folytatásában a passzívházakkal kapcsolatos előadásra került sor. A passzívház olyan épület, amelyben a kényelmes hőmérséklet biztosítása (ISO 7730)megoldható kizárólag a levegő frissen tartásához (DIN1946)megmozgatott légtömeg utánfűtésével vagy utánhűtésével, további levegő visszaforgatása nélkül. Mivel az energiahatékony passzívház technológia reális alapot nyújt az energiatartósság csökkentésére, energia akár 100%-os megtakarítására, ezáltal az épület üzemelési költségének drasztikus csökkentésére, nem utolsó sorban a szén-dioxid

semlegességre, nagy érdeklődésre tartott számot. Fontos volt elmondani a passzívház tervezésénél lényeges elemek sorát, hosszasan taglalni a passzívház előnyeit. Igényként fogalmazódott meg, egy konkrét épület megtekintési lehetősége. A gondolat megvalósítása a következő évben akár be is következhet, hisz nincs nagy távolságra iskolánktól a szadai passzívház.

A témahét további történései: A szelektív hulladékgyűjtés fontosságának megbeszélése, a Végveszélyben című film megtekintése, a megújuló energia felhasználás lehetőségei. A következő évben ez utóbbi felhasználási lehetőségeinek számbavétele a mezőgazdasági termelés folyamán kell megbeszélésre kerüljön.

.....
Benkó Attila ökokoordinátor

Vác, 2019.04.21.